

Så gør det dog ordentligt!

FOAs krav til udbud og udlicitering

Indhold

Indledning	3
Del 1: Kommunen skal sikre en ordentlig proces	4
Krav 1: En fælles proces	4
Krav 2: Kommunen skal sikre et godt arbejdsmiljø under omstillingen	4
Del 2: Kommunen skal sikre fair konkurrence	6
Krav 3: Kommunen skal afgive kontrolbud	6
Krav 4: Medarbejderne skal følge med opgaverne	6
Krav 5: Ingen løndumping og social dumping	9
Krav 6: Ingen konkurrence på arbejdsmiljø	10
Krav 7: Ingen konkurrence på uddannelsesniveau, kompetenceudvikling og andre personalepolitiske emner	11
Krav 8: Ingen konkurrence på socialt ansvar	12
Krav 9: Ikke gå på kompromis med kvaliteten	12
Krav 10: Fortsat plads til udvikling af kvaliteten og arbejdet	13
Krav 11: Pris må ikke afgøre et udbud alene	14
Krav 12: Forsynings sikkerheden skal være i top	14
Del 3: Kommunen skal sikre, at virksomhederne lever op til kravene i deres kontrakt	16
Krav 13: Kontrol er lige så vigtig som krav	16

Indledning

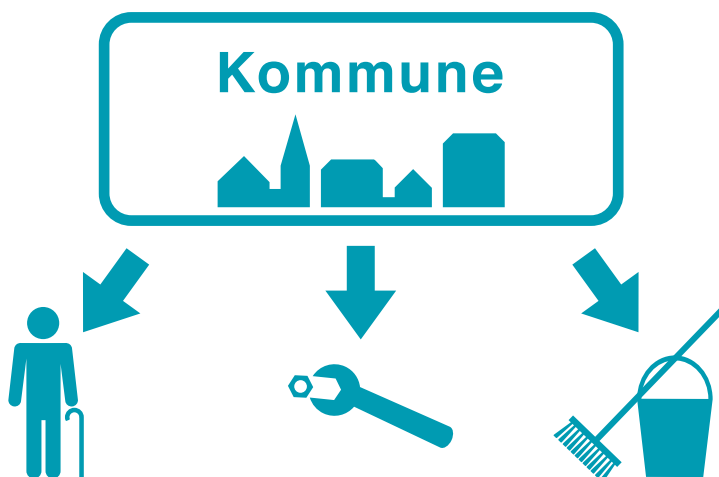
Hvis en kommune eller region vælger at udlicitere, arbejder FØA for, at det sker på en ordentlig måde.

FØA har 13 krav til et udbud, som tilsammen sikrer:

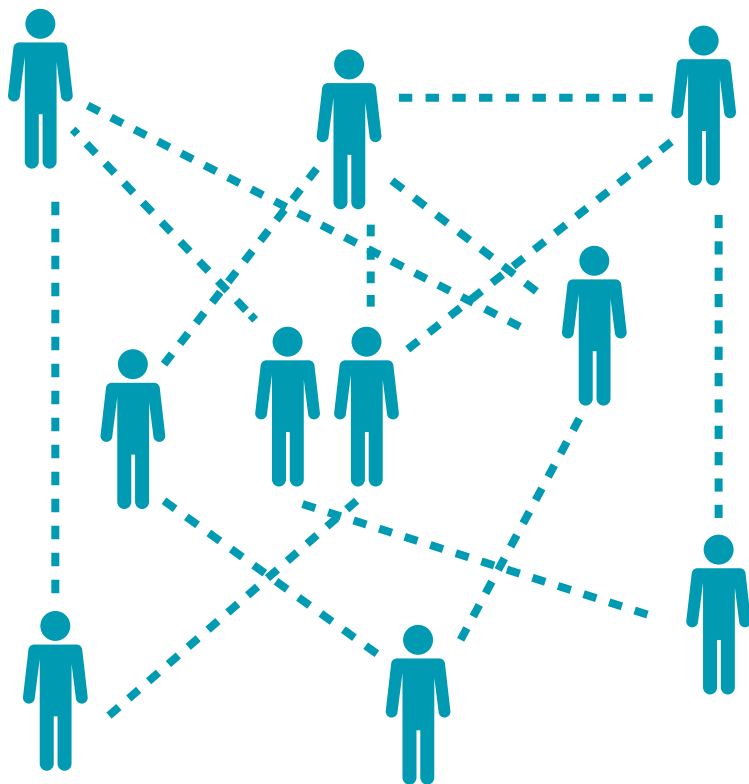
1. En ordentlig proces
2. Fair konkurrence
3. At private firmaer lever op til kravene i deres kontrakt.

Du kan læse, hvorfor vi stiller kravene, og hvordan de kan konkretiseres i de enkelte afsnit.

God læselyst!

Del 1: Kommunen skal sikre en ordentlig proces

Krav 1: En fælles proces

Udbud skal drøftes i MED. Udbud har nemlig betydning for medarbejderne, fordi beskæftigelsen kan være truet, og fordi arbejdsvilkårene kan ændre sig.

MED kan være med til at sikre en fair konkurrencesituation, hvor man ikke konkurrerer på løn, arbejdsvilkår, arbejdsmiljø og socialt ansvar.

MED bør drøfte, hvordan medarbejderne kan repræsenteres i den arbejdsgruppe, som skal lave udbudsmaterialet ("udbudsgruppen"). Sørg for, at repræsentanterne inddrager arbejdspladserne i arbejdet, og at der er tid til, at arbejdspladserne deltager i arbejdet.

MED bør også drøfte, hvordan kommunen udvikler de dele af arbejdet, som kommunen stadig varetager selv.

Krav 2: Kommunen skal sikre et godt arbejdsmiljø under omstillingen

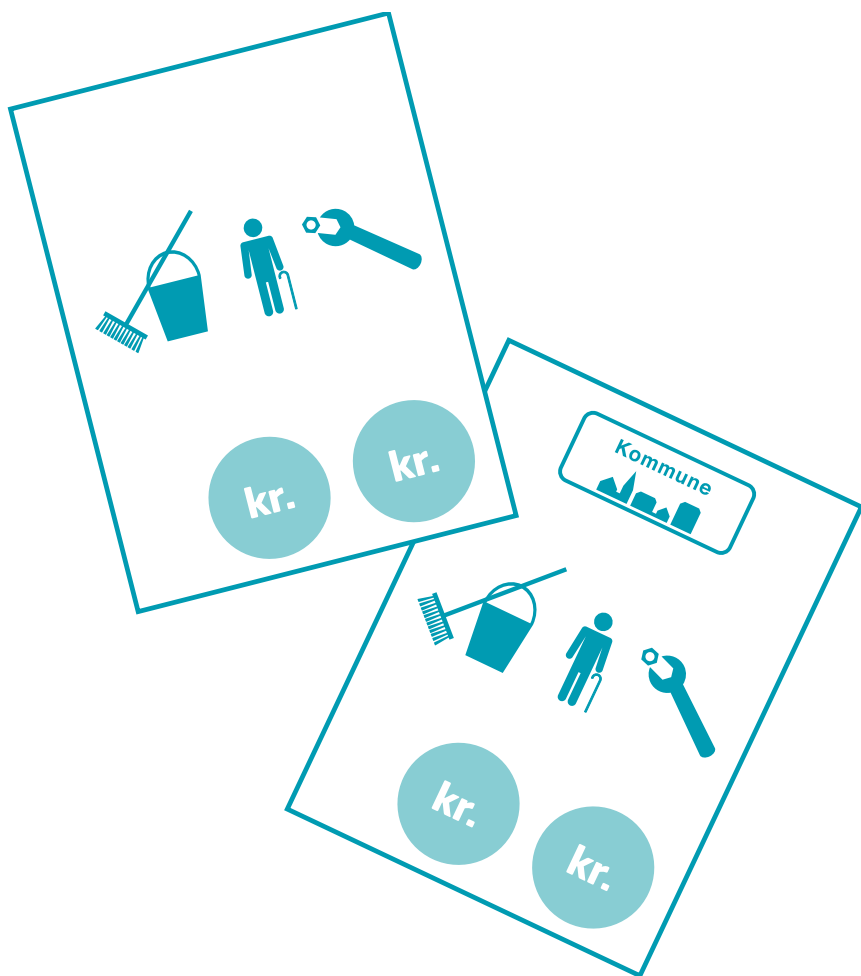
Kommunen skal stille krav til arbejdsmiljøet hos en privat leverandør. Men før det kommer så vidt, skal

kommunen håndtere personalesituationen i en omstillingsperiode, der kan vare i 1 år eller mere.

I forbindelse med udbuddet bliver de ansatte med al sandsynlighed nervøse over, hvad udbuddet kan betyde for dem. Medarbejderne kan for eksempel være nervøse for deres fremtidige arbejdsvilkår, om de kan beholde deres kolleger, hvad betyder det at der kommer ny ledelse, om de beholder deres job, om de skal skifte arbejdssted. Derfor bør I lave aftaler, der sikrer et sundt arbejdsmiljø i omstillingsperioden. Forskning viser, at der bør sættes ind med tiltag, som sikrer:

- God kommunikation (fx jævnlige møder også med dem, der står for udbuddet)
- Involvering af medarbejderne (for eksempel kompetenceafklaring)
- Støtte til medarbejderne (coaching og eventuelt krisehjælp, tryghedsskabende initiativer som jobgaranti, jobpuljer, garanti om jobinterview til relevante jobs, hvis man bliver afskediget og ret til kompetenceudvikling).

Del 2: Kommunen skal sikre fair konkurrence

Krav 3: Kommunen skal afgive kontrolbud

Hvis kommunens mål med udbuddet er at få den bedste opgaveløsning til prisen, bør kommunen undersøge, om dens egen løsning er bedre end de private virksomheders. En undersøgelse fra 2014 viser, at op imod halvdelen af kontrolbudene vinder udbuddene. Kommunerne afgiver bare kun kontrolbud i en forsvindende lille andel af udbuddene.

Kommunens kontrolbud er et bud på, hvordan kommunen selv kan løse opgaven, som den er beskrevet i udbudsmaterialet. Opgaven, som er beskrevet i udbudsmaterialet, kan være anderledes end den opgave, arbejdspladsen løser i dag. Derfor er det ikke nok at lave en "kontrolberegning" på baggrund af institutionens nuværende budget. Kun kontrolbuddet giver et præcist grundlag for at vurdere, hvem der kan levere bedst til prisen.

I skal sikre, at medarbejderne er med til at udarbejde kontrolbuddet, for eksempel ved at være repræsenteret i den gruppe, der skal

udarbejde kontrolbuddet. Men det er kommunen og ikke medarbejderne, som udarbejder kontrolbuddet. Og det kræver økonomisk ekspertise at sammensætte et realistisk bud på, hvad det koster at løse opgaven.

Krav 4: Medarbejderne skal følge med opgaverne

Kommunen skal sikre de kommunalt ansatte, som udfører den opgave, der sendes i udbud – også når opgaven udbydes igen på et senere tidspunkt eller hjemtages. Kommunen bør også stille krav om fuldtidsstillinger.

A: I skal sikre de kommunalt ansattes ansættelse og løn- og ansættelsesvilkår.

Vinderen af en udbudsrunde overtager som hovedregel de kommunalt ansatte, men det er vigtigt, at der i udbudsmaterialet står, at virksomhedsoverdragelsesloven gælder. Det er nemlig ikke givet.

I skal sikre, at de ansatte følger med opgaven og på vilkår, der gør det attraktivt at blive i jobbet på trods af det mulige arbejdsgiverskifte. Med-

arbejdernes vished om fremtiden øger nemlig sandsynligheden for, at kommunen kan fastholde medarbejderne i udbudsperioden. Kommunerne undgår også, at usikkerheden om ansættelsen påvirker det psykiske arbejdsmiljø med sygdom og dårligere arbejdspræstationer som følge. Tilsammen sikrer det kontinuitet, kvalitet og tryghed for de berørte borgere.

Få skrevet følgende vilkår i udbudsmaterialet:

1. "Leverandøren skal overtage medarbejdere i det i en leveranceaftale angivne omfang." (Aalborg Kommunes formulering ved udbud af hjemmepleje).
2. "Det personale, der overdrages til den private leverandør, skal i hele kontraktperioden have mindst samme løn og ansættelsesvilkår, som ved overdragelsen følger af lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse".

Første krav er med til at sikre ansættelsen. Andet krav at medarbejderne beholder deres nuværende løn- og ansættelsesvilkår.

B: I skal sikre medarbejderne ved genudbud.

Et udbud kommer aldrig alene.

Kontrakten varer typisk 2-4 år. Så skal opgaven udbydes igen med alt, hvad det indebærer af usikkerhed for medarbejderne.

Derfor skal de ansatte sikres, når kontrakten udbydes igen. Kravene skal stilles i et nyt udbudsmateriale. Men kommunen kan allerede første gang stille krav, som sikrer, at virksomhedsoverdragelsen kan finde sted ved genudbud.

Argumentet for at stille krav om virksomhedsoverdragelse ved genudbud er at sikre kontinuitet for borgeren og kvalitet i opgaveløsningen – ligesom ved førstegangsudbud.

Aalborg Kommune bruger følgende formuleringer ved udbud af hjemmepleje:

"Ved aftaleophør kan der atter ske en overdragelse af opgaver, som indebærer en virksomhedsoverdragelse efter lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.

Kommunen eller en af denne udpeget tredjemand vil i den sammenhæng få overdraget de af leverandørens overenskomstansatte medarbejdere, der har tilknytning til nærværende opgaver. Af hensyn hertil skal der løbende ske en orientering af kommunen omkring udviklingen i løn-, pensions- og ansættelsesvilkår for de berørte medarbejdere.”

Og i forbindelse med rammeaftalens ophør:

”Derudover skal de overenskomstansatte medarbejdere overføres fra leverandøren til kommunen eller en af denne udpeget tredjemand i overensstemmelse med lov om lønmodtageres retsstilling ved virksomhedsoverdragelse.”

C: I kan stille krav om, at personalet ikke tvinges ned i tid.

Det sker at overdragne medarbejdere varsles ned i tid efter overdragelse til den nye leverandør. Det sker, for at den nye arbejdsgiver lettere kan sammensætte vagtplaner mv. Andre skal gå midlertidig ned i tid, når antallet af beboere falder midlertidig. Det skaber usikkerhed om medarbejdernes forsørgelsesgrundlag og fremtid.

Derfor kan det være en ide at kræve at der skal være et vist antal fuldtidsansatte, for eksempel samme andel som på kommunens arbejdspladser. Det vil også give kontinuitet i opgaveløsningen, for eksempel færre medarbejdere i den ældres hjem.

Krav 5: Ingen løndumping og social dumping

De private leverandører har eller får med tiden andre ansatte end dem, der følger med den kommunale opgave.

Arbejdsklausuler skal sikre alle medarbejdere løn- og ansættelsesvilkår, som ikke er dårligere end overenskomsten for området.

I kan henvise til ILO's [International Labour Organisation] konvention nr. 94 for at sikre, at overenskomstmæssige løn- og ansættelsesvilkår er et kontraktvilkår for en fremtidig leverandør. Gentofte Kommune har valgt denne formulering, hvor kravet

både gælder hovedleverandøren og underleverandører, det såkaldte kædeansvar:

”Med henvisning til bestemmelserne i ILO-konvention nr. 94 om arbejdsklausuler i offentlige kontrakter ønsker Gentofte Kommune at sikre, at hovedentreprenøren og eventuelle underentreprenører tilsikrer arbejderne løn [herunder særlige ydelser], arbejdstid og andre arbejdsvilkår, som ikke er mindre gunstige end dem, der i henhold til en gældende kollektiv overenskomst, voldgiftskendelse, nationale love eller administrative forskrifter gælder for arbejde af samme art indenfor vedkommende fag eller industri på den egn, hvor arbejdet udføres. Der skal som reference anvendes en kollektiv overenskomst, der er repræsentativ for, hvad der i øvrigt gælder i Danmark i den pågældende sektor.”

Gentoftes formulering er god, men I skal skrive leverandør i stedet for entreprenør, der som begreb knytter sig specifikt til bygge- og anlægsvirksomheder.

Kommunen bør også stille krav om,

at kommunen skal godkende underleverandører, og at den relevante faglige organisation har adgang til arbejdspladsen [herunder hos underleverandører] med mulighed for at kontrollere, om hovedleverandøren overholder kravene om overenskomstmæssige løn- og ansættelsesvilkår og kædeansvar.

Krav 6: Ingen konkurrence på arbejdsmiljø

Kravene til private leverandører bør være de samme som de krav, kommunen stiller til sig selv [fair konkurrence]. Det kunne for eksempel være:

- Krav om bestemte hjælpemidler, for eksempel loftlifte, miljø- og allergigodkendte rengøringsartikler.
- Krav om, at vagtplanerne lægges så medarbejderne kender dem for eksempel fire uger i forvejen. [I skal sikre, at kravet ikke stiller medarbejderne dårligere end overenskomsten på det private område.]
- Krav til, hvordan skift- og natarbejde tilrettelægges.
- Krav om fysioterapeut- eller ergoterapeutvejledning til nye medarbejdere.

- Krav om sammenhængene arbejdstid. Det vil sige, at leverandøren ikke må planlægge med delt tjeneste.
- Krav om skriftlige retningslinjer/en beredskabsplan for håndtering af traumatiske hændelser, herunder om psykisk førstehjælp.
- Krav om, at medarbejdere med særligt høje følelsesmæssige krav i arbejdet får ekstra faglig og social støtte, for eksempel plejere for terminalpatienter.
- Krav om, at medarbejderne får en efteruddannelse, der gør dem i stand til at leve op til de krav til arbejdsudførelse og arbejdsmiljø, der er angivet i udbudsmaterialet.
- Krav om, at tilbudsgiver beskriver, hvordan de vil håndtere arbejdsmiljøforholdene, og herunder hvordan de vil føre tilsyn med sikkerheden og sundheden. Herunder arbejdsmiljøorganisationens og samarbejdssystemets sammensætning. For eksempel krav om, at der er en arbejdsmiljørepræsentant på hver matrikel.

Kommunen kan også stille krav om en fælles arbejdsmiljøorganisation.

Arbejdsmiljøloven stiller krav om en fælles organisation, når kommunalt- og privatansatte løser opgaver på samme arbejdssted. Men selvom I har forskellige arbejdssteder, kan I stadig arbejde for en fælles organisation som sikrer, at I deler viden og har en samlet arbejdsmiljøstrategi og indsats.

Krav 7: Ingen konkurrence på uddannelsesniveau, kompetenceudvikling og andre personalepolitiske emner

I bør stille krav om de ansattes uddannelsesniveau, for at sikre kvaliteten i arbejdet og et sundt og sikkert arbejdsmiljø. For eksempel kan I på ældreområdet kræve, at de udførende som minimum har en uddannelse som social- og sundhedshjælper eller tilsvarende. Som udgangspunkt skal sammensætningen af personale og dermed også deres kompetencer afspejle kommunens personalefordeling på tilsvarende område.

For at sikre, at jeres fremtidige leverandør er en seriøs virksomhed med styr på rekruttering og fastholdelse, kompetenceudvikling, sygdom, vold,

mobning, samarbejds- og arbejdsmiljøorganisation og så videre, kan I ganske enkelt stille som krav, at tilbudsgivere vedlægger deres personalehåndbog eller personalepolitik, når de afgiver tilbud. Så kan I vurdere personalehåndbogen på lige fod med andre elementer i tilbuddene. Det kræver bare, at I på forhånd har besluttet, at personalehåndbogens kvalitet skal indgå i et tildelingskriterium, der vægter med en vis procentdel, når I vurderer tilbuddene og finder en vinder. Det kunne være under kriteriet ”kvalitet”.

Alternativt – eller som supplement – kan I stille konkrete krav til de enkelte dele i personalepolitikken. Her er eksempler på krav til uddannelse:

- Ufaglærte skal i uddannelse efter en bestemt periode. Hvad er kommunens egen politik?
- Tilbudsgiver skal have en beskrevet, målrettet og implementeret praksis for at fastholde og udvikle medarbejderne. Tilbudsgiver kan demonstrere praksis ved at vedlægge tilbuddet beskrivelser af MUS-samtaler og kompetenceudvikling.

- Leverandøren er ansvarlig for, at medarbejderne deltager i relevant efteruddannelse. I kan stille krav om, at efteruddannelse af medarbejderne, herunder driftsledelsen, skal følge den kommunale praksis på området, for eksempel mindst 2,5 dage pr. medarbejder pr. kalenderår i gennemsnit. (I skal sikre, at kravet ikke stiller medarbejderne dårligere end overenskomsten på det private område.)

I kan kræve, at leverandøren oplyser sit efteruddannelsesprogram.

- Som du har kunnet læse, kan flere krav bestå i, at private leverandører skal følge kommunens politik, for eksempel for personalets uddannelsesniveau og arbejdsmiljø.

Men det er vigtigt at formulere kravet, så det er kommunens ”til enhver tid gældende politik”, der følges. Ellers låser I niveauet i fire år, og det afskærer kommunen fra at sikre en ensartet udvikling på området.

Krav 8: Ingen konkurrence på socialt ansvar

Sociale klausuler er et kontraktvilkår om, at leverandøren tager socialt

ansvar, typisk ved at ansætte elever og medarbejdere på særlige vilkår. Kommunerne er forpligtede til at tage elever og ansætte i blandt andet løntilskud, nyttejob og seniorjob. De private bør løfte de samme opgaver og i samme omfang, hvis de overtager opgaver. Ellers får kommunen enten ikke løst vigtige samfundsmæssige opgaver, eller opgaverne bliver koncentreret på færre offentlige arbejdspladser. Det giver unfair konkurrence.

Siden 2013 har kommunerne skullet følge et "følg eller forklar"-princip, når det handler om sociale klausuler om elevpladser. Det betyder, at kommunen skal bruge sociale klausuler, når en kontrakt på tjenesteydelser som ældrepleje varer mindst 6 måneder og har værdi på mindst 10 mio. kr. eksklusiv moms og/eller en lønsum på mindst 4 mio. Hvis kommunen ikke bruger sociale klausuler, skal den forklare hvorfor. Det står i Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning om sociale klausuler.

Krav 9: Ikke gå på kompromis med kvaliteten

Kvalitetsniveauet bliver nemt offer, når private leverandører prøver at løse de samme opgaver til færre penge. Det gælder uanset om kommunen bruger traditionelt udbud eller funktionsudbud, som i højere grad stiller krav til mål end arbejds-gange. Derfor skal kvalitetsbeskrivelserne i udbudsmaterialet og kontrakten være præcise og mulige at kontrollere.

Kommunen bør stille krav om, at en privat leverandør lever op til de samme kvalitetskrav, som de kommunale arbejdspladser. På ældreområdet har kommunerne som regel lavet kvalitetsstandarder, der gælder for både offentlige og private. Det skal fremgå af udbudsmaterialet og kontrakten, at kravene løbende drøftes, og at leverandørerne altid skal leve op til de nyeste krav.

Hvis ikke kommunen allerede har skriftlige, klare og konkrete krav til kvaliteten, skal niveauet besluttes og beskrives i forbindelse med udbuddet. Medarbejderne bør have en

central rolle i arbejdet. De har den detaljerede viden om den kvalitet, som opgaverne bliver løst med i dag. I skal sikre en robust kontrol af kvaliteten, både gennem dokumentation fra leverandøren og gennem et tilsyn. Se del 3.

Krav 10: Fortsat plads til udvikling af kvaliteten og arbejdet

Hvis kommunen gerne vil lære af en privat leverandør og sikre ensartet udvikling på området, skal man afsætte ressourcer til fælles udvikling. På ældreområdet kunne det for eksempel handle om rehabilitering, ensomhed blandt ældre, småtspisende ældre og demens.

Gribskov Kommune har for eksempel haft en fælles projektpulje med de private leverandører. Både kommunen og virksomhederne bidrager økonomisk til arbejdet. Hvor store bidragene skal være, og hvordan projekterne vedtages og organiseres skal fastsættes i kontrakten, for eksempel at der nedsættes et fælles samarbejdsudvalg.

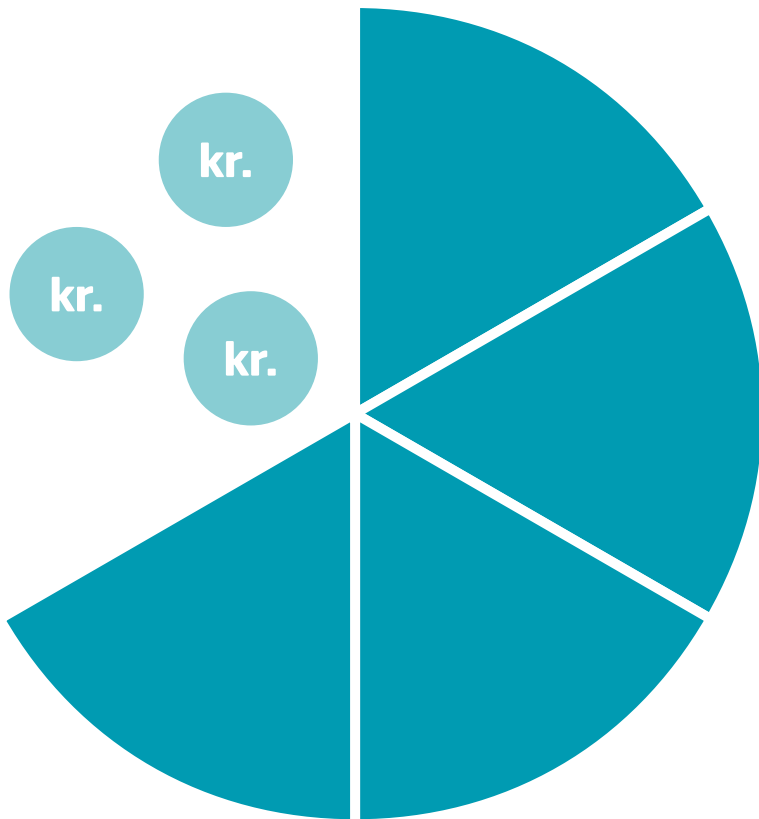
I praksis kan kravet gå på, at leve-

randøren afsætter en procentsats af kontraktværdien til udvikling, som så matches af kommunen. I kan også afsætte arbejdstimer, for eksempel 300, til seminarer, temadage, arbejdsgrupper og så videre. I kan vurdere, hvor mange ressourcer, I skal bruge, ved at undersøge kommunens sidste udviklingsprojekt, for eksempel rehabilitering på ældreområdet.

Fordelen ved fælles kvalitetsudvikling er, at kommunen får en dialog med virksomheden, og at vinderen af udbuddet er en seriøs samarbejdspartner, som tager ansvar for at udvikle fagligheden og kerneopgaven.

Krav 11: Pris må ikke afgøre et udbud alene

Kommunen skal beslutte hvilke tildelingskriterier, leverandøren skal vælges ud fra. Kommunen kan bruge forskellige kriterier til at vælge en vinder af udbuddet. Arbejd for, at det aldrig bliver en ren priskonkurrence, men at kriterierne er en blanding af pris, kvalitet, forsyningssikkerhed, kontinuitet, arbejdsmiljø og medar-

bejderforhold, socialt engagement og så videre. Argumentet er, at man bør vælge den løsning, der giver mest for pengene, ikke bare den billigste.

Pris bør aldrig vægte 50 % eller mere. I kan for eksempel arbejde for 30 %. Hvis prisen vægter med 50 % eller mere risikerer kommunen nemlig, at prisen bliver afgørende for valget af leverandør. Tildelingskriterierne og deres vægtning skal stå i udbudsmaterialet.

Krav 12: Forsyningssikkerheden skal være i top

Hvis en private leverandør går konkurs, står kommunen fra den ene dag til den anden med et leveranceproblem, særligt på de områder, hvor loven forpligter kommunerne til at sørge for, at opgaven bliver løst. Det er for eksempel tilfældet med den visiterede hjælp på ældreområdet. Hvis kommunen udliciterer opgaver, bør den derfor stille krav som garanterer høj forsyningssikkerhed.

Aalborg Kommune har stillet følgende krav på ældreområdet for at sikre,

at tilbudsgiver er egnet til at udføre opgaven:

”Det er i forhold til den økonomiske kapacitet mindstekrav, at tilbudsgiver kan dokumentere

1. en samlet årlig omsætning på minimum 10 mio. kr. i gennemsnit i de 3 seneste, disponible regnskabsår.
2. en soliditetsgrad [SG] på minimum 5 % i det senest opgjorte regnskabsår [SG = Egenkapital ultimo $\times$ 100 / Aktiver ultimo]¹

Og:

”Det er i forhold til tilbudsgivers forelæggelse af listen over de betydeligste tilsvarende tjenesteydelser et mindstekrav for at kunne komme i betragtning som egnet leverandør, at tilbudsgiver kan dokumentere erfaring med levering af tilsvarende ydelser til offentlige myndigheder i forhold til:

¹ En virksomheds soliditetsgrad fortæller om evnen til at bære et større tab. Soliditetsgraden beregner, hvor stor en procentdel af kapitalen, der kan mistes, inden fremmedkapitalen bliver rørt. En høj soliditetsgrad er et udtryk for, at virksomheden er i stand til at klare et stort tab uden at komme i finansielt uforø.

1. Personlig pleje
2. Praktisk hjælp”.

Kommunen bør også stille krav om en bankgaranti på et proportionalt beløb af kontrakten til at dække kommunens udgifter, hvis leverandøren går konkurs.

Kravene skal være proportionelle, det vil sige at der skal være balance mellem kontraktens størrelse og de krav, kommunen stiller, om omsætning og soliditet.

Selvom kommunen har sikret høj forsyningssikkerhed, kan virksomheder stadig gå konkurs. På ældreområdet skal kommunen sikre, at borgerne stadig får deres visiterede hjælp, selvom en leverandør drejer nøglen om. I Kolding Kommune så vi for eksempel, at kommunen med dags varsel skulle overtage de borgere, som fik hjælp fra et privat firma. I bør drøfte med kommunen, hvordan et beredskab kan se ud.

Del 3: Kommunen skal sikre, at virksomhederne lever op til kravene i deres kontrakt

Krav 13: Kontrol er lige så vigtigt som krav

Kommunen bør beskrive, hvordan den vil kontrollere, at leverandørerne lever op til kravene i kontrakten, og hvad det sker, hvis man ikke lever op til kravene, for eksempel bod, bonus eller opsigelse af kontrakten.

A: Kommunen skal både kontrollere kvaliteten og arbejdsforholdene

På ældreområdet har kommunen pligt til at føre tilsyn med, om plejen lever op til kommunalbestyrelsens beslutninger om serviceniveau og kvalitetsstandarder. Det gælder både det arbejde kommunen og de private leverandører udfører. Det står i Servicelovens § 151C. Kommunalbestyrelsen skal udarbejde en tilsynspolitik, som de skal følge op på årligt, når de drøfter serviceniveau og kvalitetsstandarder. Kommunen kunne med fordel udarbejde politikker for tilsyn med andre faglige områder, som udliciteres.

Der er ikke lovkrav til kontrollen af andre krav i kontrakten, for eksempel om arbejdsmiljø, løn- og ansættelsesvilkår og socialt ansvar. Men

Aalborg Kommune har for eksempel indarbejdet kontrollen af nogle af disse kontraktvilkår i tilsynspolitikken. Aalborgs tilsynspolitik har således 2 afsnit: Et om tilsynet hos borgerne, og et om tilsynet ved leverandørerne.

I tilsynet hos borgerne undersøger kommunen den hjælp, borgeren får. Kommer hjælpen til tiden og er den i overensstemmelse med det, borgeren er visiteret til?

I tilsynet ved leverandøren undersøger kommunen blandt andet sammenhæng mellem visiteret tid og arbejdstid, uddannelsesniveau blandt medarbejderne, og at medarbejdernes løn- og arbejdsvilkår svarer til overenskomsterne på området.

B: Kommunen skal beskrive, hvordan den kontrollerer

En ting er, at kommunen skal kontrollere og føre tilsyn. Noget andet hvordan den rent praktisk gennemfører det. Drøftelserne om kontrol starter typisk med "hv-spørgsmål": Hvem kontrollerer hvad, hvordan og hvornår?

Vær opmærksom på, at I sammen med kommunen kommer rundt om alle kravene i udbudsmaterialet. Forskellige krav skal måske kontrolleres på forskellig vis. På ældreområdet fastlægger kommunens tilsynspolitik som sagt, hvordan kontrollen af kvaliteten skal foregå. Den justeres dog årligt, så I har mulighed for at komme med forslag, hvis I synes, den skal ændres.

I kan lægge ud med at drøfte, hvem der kontrollerer, og hvordan kontrollen er forankret i kommunen. Tilsynet kan gennemføres af en uafhængig kontrolinstans, både når det handler om kvalitet og andre krav. Så undgår I inhabilitet, og at kontrollen ikke bliver objektiv – til skade for borgerne og medarbejderne. Det har Københavns Kommune valgt i tilsynspolitikken for ældreområdet: "Sundheds- og omsorgsudvalget har valgt at sikre uafhængighed af Københavns Kommune gennem udbud af udførelsen af tilsynet. Tilsynene udføres derfor af en privat leverandør."

I bør også drøfte, hvordan kontrol-

len skal foregå. Det er en god ide, at supplere anmeldte besøg og skriftlige afrapporteringer med uanmeldte besøg. De private leverandører kan nemt planlægge anmeldte besøg, så det giver et positivt men ikke retvisende billede af leverandørens arbejde og medarbejdernes arbejdsvilkår.

Københavns Kommunes skriver i deres tilsynspolitik, at forvaltningen "gennemfører uanmeldte tilsyn med kommunale og private leverandører af personlig og praktisk hjælp".

Et uanmeldt besøg hos borgerne kræver, at borgerne accepterer, når de åbner døren. Kommunen skal derfor kontakte borgeren (eller pårørende) direkte og lave aftale om besøg samme dag. Og først derefter kontakte det private firma for at informere om besøget og give mulighed for, at en medarbejder deltager ved besøget.

I skal også tage stilling til, hvor tit kontrollen gennemføres. Her kan være forskel på skriftlige afrapporteringer, som det private firma skal

sende til kommunen, og anmeldte og uanmeldte besøg fra en kontrol-enhed. Og på kontrollen af kvaliteten og arbejdsklausulerne, de sociale klausuler, arbejdsmiljøet og personalepolitiske emner som uddan-nelse- og kompetenceudvikling.

C: Misligholdelse skal have konsekvenser

Kommunerne bør i langt højere grad bruge både bod og bonus i kontrakterne.

Stil krav om, at kontrakten klart beskriver, hvad det koster i for eksempel dagbøder, hvis leverandøren ikke lever op til kontrakten, for eksempel fordi opgaverne udføres mangelfuldt eller er urimeligt forsinkede. Eller fordi leverandøren ikke uddanner sit personale, ikke ansætter elever eller ansatte på særlige vilkår eller ikke lever op til kravene om overens-komstmæssig løn- og ansættelses-vilkår. Det skal aldrig kunne betale sig for leverandøren ikke at leve op til kontrakten.

Svendborg Kommune blacklister for eksempel virksomheder i 1 år,

hvis ikke de overholder kommunens arbejdsklausuler.

Kommunen kan også bruge bonus. Så får den private leverandør et økonomisk incitament til at arbejde ekstra for udvalgte politiske priorite-ringer på det udbudte område.

NOTER

Så gør det dog ordentligt!

FOAs krav til udbud og udlicitering

Hvis en kommune eller region vælger at udlicitere, arbejder FOA for, at det sker på en ordentlig måde.

FOA har 13 krav til et udbud, som tilsammen sikrer:

1. En ordentlig proces
2. Fair konkurrence
3. At private firmaer lever op til kravene i deres kontrakt.

Du kan læse, hvorfor vi stiller kravene, og hvordan de kan konkretiseres.

SAMMEN
GØR VI FORSKELLEN

Staunings Plads 1-3
1790 København V

Tlf. 46 97 26 26
www.foa.dk

FOA

FOA er Danmarks tredjestørste fagforening. Siden 1899 har vi kæmpet for bedre løn- og arbejdsforhold til vore medlemmer. Hovedopgaven er at indgå overenskomster, som sikrer en god løn samt moderne og ordnede arbejdsvilkår. Det er FOA, der aftaler din løn, dine tillæg, din arbejdstid, din pension, dine barselsregler, dine ferieregler og dine muligheder for uddannelse. Vores opgave i FOA er at slå for din tryghed. Ved at stå sammen i FOA, står hvert enkelt medlem meget stærkere. Og med den fælles styrke optræder vi slagkraftigt.